

Anonymiserad version

Översättning

C-537/23 – 1

Mål C-537/23

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

22 augusti 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Cour de cassation (Frankrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

13 april 2023

Klagande:

Societa Italiana Lastre SpA (SIL)

Motpart:

Agora SARL

[Utelämnas]

[Utelämnas]

BESLUT MEDDELAT AV COUR DE CASSATION, FÖRSTA
TVISTEMÅLSAVDELNINGEN,

DEN 13 APRIL 2023

[Utelämnas]

Bakgrund och förfarande

- 1 Enligt den överklagade domen (Cour d'appel de Rennes (Appellationsdomstolen i Rennes, Frankrike), den 4 november 2021), ingick det franska bolaget Agora, för uppförandet av ett byggnadsverk som beställts av [två fysiska personer som lever i

ett parförhållande] (byggherrarna), med det italienska bolaget SPA Italiana Lastre (SIL) ett avtal om tillhandahållande av beklädnadspaneler i vilket följande angavs: ”Domstolen i Brescia ska vara behörig att pröva varje tvist som kan uppkomma genom detta avtal eller som har ett samband med detta. Societa Italiana Lastre förbehåller sig rätten att väcka talan mot köparen vid en annan behörig domstol i Italien eller i ett annat land.”

- 2 I november 2019 och januari 2020 väckte [byggherrarna], på grund av störningar, en talan om civilrättsligt ansvar och skadestånd mot samtliga entreprenadföretag och mot panel-leverantören.
- 3 Bolaget SIL gjorde gällande att den domstol där talan väckts saknade internationell behörighet avseende bolaget Agoras garantianspråk.
- 4 Cour d’appel avfärdade invändningen om bristande behörighet och angav att denna klausul gav bolaget SIL ett större urval av domstolar vid vilka det kunde väcka talan än vad bolaget Agora hade, utan att precisera vilka objektiva kriterier parterna kommit överens om för att fastställa vid vilken domstol en talan kunde väckas, att klausulen således gav bolaget SIL en godtycklig valmöjlighet som stod i strid med det förutsebarhetsmål som klausulerna om domstolsbehörighet var avsedda att uppfylla och att den således var olaglig.

Grund för överklagandet

- 5 Bolaget SIL har invänt mot att den överklagade domen bekräftar det beslut i vilket invändningen om bristande territoriell behörighet avfärdades, trots följande:

”1. Cour d’appel har, genom att bekräfta avfärdandet av bolaget SIL:s invändning om bristande territoriell behörighet, utan att svara på den prekluderande grunden att den omtvistade behörighetsklausulen enligt artikel 25.1 i förordning nr 1215/2012 ska bedömas mot bakgrund av italiensk rätt och inte fransk, åsidosatt artikel 455 i code de procédure civile (civilprocesslagen).

2. Giltigheten av ett avtal om domstolsbehörighet ska bedömas enligt lagstiftningen i den stat vars domstolar har utsetts. Cour d’appel har, genom att ange att den prorogationsklausul om vilken parterna avtalat var olaglig, efter att ha konstaterat att denna klausul utsåg domstolen i Brescia i Italien, utan att tillämpa italiensk rätt, åsidosatt artikel 25.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.”

Tillämpliga bestämmelser

- 6 Europeiska unionens domstol har (EU-domstolens dom av den 9 november 2000, C-387/98, Coreck Maritime), enligt konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område,

slagit fast att artikel 17 första stycket ska tolkas så, att den inte kräver att en prorogationsklausul ska vara formulerad på sådant sätt att det är möjligt att identifiera behörig domstol redan på grund av klausulens lydelse. Det är tillräckligt att de objektiva faktorer som enligt parternas överenskommelse ska gälla för valet av den eller de domstolar till vilka de avser att hänskjuta tvister som uppkommit eller som kommer att uppkomma anges i klausulen. Dessa faktorer, som måste vara tillräckligt precisa för att den domstol vid vilken målet är anhängigt ska kunna avgöra om den är behörig, kan i förekommande fall fastställas närmare mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet.

- 7 I artikel 25.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, den så kallade Bryssel Ia-förordningen, föreskrivs att om parterna, oberoende av var de har hemvist, har träffat avtal om att en domstol eller domstolarna i en medlemsstat ska vara behöriga att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister i anledning av ett bestämt rättsförhållande, ska endast den domstolen eller de domstolarna ha behörighet, såvida inte avtalet är ogiltigt på materiell grund enligt lagen i den medlemsstaten. En sådan behörighet ska vara exklusiv om parterna inte har träffat avtal om annat.

Skälen till att förhandsavgörande begärs

- 8 Genom artikel 25.1 infördes en hänvisning till den nationella rätten i den medlemsstat vars domstolar har utsetts för att bedöma huruvida prorogationsklausulen är giltig ”på materiell grund”.
- 9 Denna precisering väcker frågan om räckvidden av denna hänvisning, särskilt när det föreligger asymmetriska prorogationsklausuler som endast ger den ena av parterna möjlighet att fritt välja en annan domstol, som är behörig enligt allmänna bestämmelser, än den domstol som nämns i samma klausul.
- 10 Om den andra parten gör gällande att denna klausul är olaglig på grund av att den är oprecis och/eller obalanserad, ska denna fråga då avgöras enligt de självständiga bestämmelserna i artikel 25.1 i Bryssel Ia-förordningen och mot bakgrund av de mål avseende förutsebarhet och rättssäkerhet som eftersträvas med denna förordning, eller ska den avgöras genom tillämpning av lagstiftningen i den medlemsstat som har utsetts enligt klausulen? Med andra ord, omfattas denna fråga, i den mening som avses i denna text, av bedömningen av huruvida klausulen är giltig på materiell grund? Eller ska det tvärtom anses att villkoren för klausulens giltighet på materiell grund ska tolkas restriktivt och endast omfattar materiella ogiltighetsgrunder, särskilt bedrägeri, fel, vilseledande, våld och bristande förmåga?
- 11 För det fall frågan om huruvida klausulen är oprecis eller obalanserad ska avgöras mot bakgrund av självständiga bestämmelser, ska artikel 25.1 i Bryssel Ia-

förordningen tolkas så, att en klausul som endast tillåter en part att väcka talan vid en viss domstol, medan den tillåter den andra parten att, utöver denna domstol, väcka talan vid varje domstol som är behörig enligt allmänna bestämmelser, är tillämplig eller inte tillämplig?

- 12 Om en klausuls asymmetriska karaktär utgör ett materiellt villkor, hur ska då denna text och i synnerhet hänvisningen till den nationella rätten i den stat vars domstolar har utsetts tolkas, när flera domstolar har utsetts genom denna klausul, eller när klausulen anger en domstol samtidigt som den ger en möjlighet för en av parterna att välja en annan domstol och detta val ännu inte har gjorts vid den tidpunkt då talan väcks, det vill säga:
- Är den nationella lagstiftning som ska tillämpas den som är gällande i den stat där den uttryckligen utsedda domstolen finns, oavsett om en talan även får väckas vid andra domstolar?
 - Är det, när flera domstolar har utsetts, möjligt att hänvisa till lagstiftningen i den stat där den domstol vid vilken talan faktiskt har väckts är belägen?
 - Ska slutligen, mot bakgrund av skäl 20 i Bryssel Ia-förordningen, hänvisningen till lagstiftningen i den medlemsstat vars domstolar har utsetts anses avse denna stats materiella bestämmelser eller dess lagvalsregler?

MOT DENNA BAKGRUND beslutar rätten

med beaktande av artikel 267 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

att till Europeiska unionens domstol ställa följande frågor:

1) Om en asymmetrisk prorogationsklausul som endast ger den ena av parterna möjlighet att fritt välja en annan domstol, som är behörig enligt allmänna bestämmelser, än den som nämns i denna klausul och den andra parten gör gällande att denna klausul är olaglig på grund av att den är oprecis och/eller obalanserad, ska denna fråga då avgöras enligt de självständiga bestämmelserna i artikel 25.1 i Bryssel Ia-förordningen och mot bakgrund av de mål avseende förutsebarhet och rättssäkerhet som eftersträvas med denna förordning, eller ska den avgöras genom tillämpning av lagstiftningen i den medlemsstat som har utsetts enligt klausulen[?] Med andra ord, omfattas denna fråga, i den mening som avses i denna artikel, av bedömningen av huruvida klausulen är giltig på materiell grund? Eller ska det tvärtom anses att villkoren för klausulens giltighet på materiell grund ska tolkas restriktivt och endast omfattar materiella ogiltighetsgrunder, särskilt bedrägeri, fel, vilseledande, våld och bristande förmåga?

2) För det fall frågan om huruvida klausulen är oprecis eller obalanserad ska avgöras mot bakgrund av självständiga bestämmelser, ska artikel 25.1 i Bryssel Ia-förordningen tolkas så, att en klausul som endast tillåter en part att väcka talan vid en viss domstol, medan den tillåter den andra parten att, utöver denna domstol,

väcka talan vid varje domstol som är behörig enligt allmänna bestämmelser, är tillämplig eller inte tillämplig?

3) Om en klausuls asymmetriska karaktär utgör ett materiellt villkor, hur ska då denna text och i synnerhet hänvisningen till den nationella rätten i den stat vars domstolar har utsetts tolkas, när flera domstolar har utsetts genom denna klausul, eller när klausulen anger en domstol samtidigt som den ger en möjlighet för en av parterna att välja en annan domstol och detta val ännu inte har gjorts vid den tidpunkt då talan väcks, det vill säga:

- Är den nationella lagstiftning som ska tillämpas den som är gällande i den stat där den uttryckligen utsedda domstolen finns, oavsett om en talan även får väckas vid andra domstolar?
- Är det, när flera domstolar har utsetts, möjligt att hänvisa till lagstiftningen i den stat där den domstol vid vilken talan faktiskt har väckts är belägen?
- Ska slutligen, mot bakgrund av skäl 20 i Bryssel Ia-förordningen, hänvisningen till lagstiftningen i den medlemsstat vars domstolar har utsetts anses avse denna stats materiella bestämmelser eller dess lagvalsregler?

[Utelämnas]

ARBETS-DOKUMENT